

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ  
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ  
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

**Кафедра суспільствознавчої освіти**

**Програма підвищення кваліфікації  
учителів предмету «Захист України»  
«Сучасні підходи до викладання курсу «Захист України»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти  
(*протокол № 12 від 18.11.2022 р.*)

Завідувач кафедри

Галина СОХАНЬ

Програма підвищення кваліфікації затверджена вченою радою

(*протокол № 9 від 25.11.2022 р.*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

## I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

**Найменування:** Програма підвищення кваліфікації учителів предмету «Захист України» «Сучасні підходи до викладання курсу «Захист України»

**Розробник:** викладач кафедри суспільствознавчої освіти Полулях В.І.

**Мета:** науково-методичний супровід професійного розвитку учителів предмету «Захист України», розвиток професійних компетентностей, формування їх готовності до якісного викладання курсу за новою програмою та дій в умовах гібридного та інформаційного протистояння, надзвичайних ситуацій військового, природнього та техногенного характеру. Активізація військово-патріотичного виховання відповідно до запитів громадянського суспільства, державних установ та закладів освіти, задоволення освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

**Напрямок:** забезпечення і підтримка професійного саморозвитку педагога, розуміння та усвідомлення позиції учителя як організатора військово-патріотичного виховання учнівської молоді.

1. Подальший розвиток педагогічної майстерності та умінь виділити серед ключових компонентів ті, на які повинні орієнтуватися учителі предмету «Захист України», та ті, якими має опікуватись держава, місцеві органи самоврядування для забезпечення успішної організації національно-патріотичного та навчально-виховного процесів у навчальних установах.
2. Подальше вивчення сучасної системи військової підготовки, подання навчального матеріалу з урахуванням переходу Збройних Сил України на професійну та контрактну службу, наближення навчального матеріалу до сучасних стандартів армії НАТО.
3. Знання і розуміння основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісного підходу сучасних методик компетентнісного навчання школярів, впровадження комп'ютерних графічно-інформаційних технологій в засвоєнні основних засад військової справи, цивільного захисту, медичних знань та першої невідкладної медичної допомоги.
4. Усвідомлення і розуміння формули професійного розвитку як частково визначеної диспозиції педагогів.

**Обсяг:** 30 годин.

**Форма (форми) підвищення кваліфікації:** очна, дистанційна, очно-дистанційна.

**Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:**

- **професійно-педагогічна компетентність** – обізнаність із новітніми дослідженнями у сфері педагогіки, психології, методики викладання предмету «Захист України», методики проведення гурткової роботи керівниками гуртків

військово-патріотичного напрямку, створення освітньо-розвивального середовища з даної навчальної дисципліни. Уміння вчитись впродовж педагогічно-професійної діяльності – моделювати свою власну педагогічну діяльність, аналізувати, коригувати, оцінювати результати своєї роботи, усвідомлювати важливість удосконалення своєї професійної майстерності;

- **підприємницька компетентність**, ініціативність та підприємливість – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи, ухвалювати оптимальні рішення щодо покращення методик навчання та поповнення матеріально-технічного приладдя кабінету «Захисту України» та гуртків військово-патріотичного напрямку, використовувати критерії практичності, ефективності, аналізувати та оцінювати власні професійні можливості;

- **соціальна та громадянська компетентності** – уміння аргументувати та відстоювати свою позицію, ухвалювати аргументовані рішення. Виявляти соціальні почуття, змістом яких є любов до Вітчизни, прищеплення поваги старшокласників до ЗСУ, виконувати громадянський обов'язок у межах своєї місцевої громади та держави у цілому.

- **інформаційно-цифрова компетентність** – здатність отримувати інформацію та оперувати нею, зберігати та передавати її за допомогою технічних засобів та інформаційних технологій. Використовувати інформаційно-комунікативні технології у навчальному процесі;

- **психологічно-фізична компетентність** – надавати допомогу собі та тим, хто її потребує під час травм, кровотеч та ураженнях. Регулярно вдосконалювати свій фізичний стан та стан учнів, демонструвати рухові вміння, діяти в небезпечних ситуаціях і надавати домедичну допомогу;

- **Науково-технічна компетентність** – основна компетентність у природничих науках і технологіях – пояснювати та аналізувати тактико-технічні характеристики різних видів стрілецької зброї, військової техніки та обладнання, вплив ядерної, хімічної, бактеріологічної зброї, військових дій на природне середовище.

**Місце (міся) надання освітньої послуги:** Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області

### **Очікувані результати навчання:**

- Володіє змістом програми предмету «Захист України» та змістом кожного розділу програми, розуміє значення предмету «Захист України» у навчальній діяльності старшокласника, усвідомлює його роль у сучасних умовах «гібридної війни», розвитку суспільства.

- Називає та розрізняє види сучасної стрілецької зброї та військової техніки.

- Володіє основними поняттями тактичної підготовки, військової топографії, курсу тактичної медицини, цивільної оборони.

- Характеризує принципи та норми Міжнародного гуманітарного права (МГП), знає Женевські конвенції та Додаткові протоколи до них.

- Розуміє роль і місце військово-патріотичного виховання у системі національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

**Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:  
сертифікат**

## **II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ**

### **Інтеграційно-мотиваційне заняття**

*Час за робочою навчальною програмою – 2 години*

**Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля (практичне, 1 година)**

**Тема 2. Формування очікувань учасників (практичне, 1 година)**

### **Модуль 1. Принципи, методи, засоби та форми патріотичного виховання.**

*Час за робочою навчальною програмою – 6 годин*

**Тема 1.1 Стратегія національно-патріотичного виховання (лекція 2 години)**

#### **План лекційного заняття**

*1.1.1. Загальні положення Стратегії.*

*1.1.2. Основні складові національно-патріотичного виховання.*

*1.1.3. Індикатори ефективності національно-патріотичного виховання.*

*1.1.4. Основні ідеї нової редакції Концепції національно-патріотичного виховання.*

**Тема 1.2. Форми та методи військово-патріотичного виховання (лекція, 2 години)**

#### **План лекційного заняття**

*1.2.1. Мета військово-патріотичного виховання.*

*1.2.2. Зміст військово-патріотичного виховання.*

*1.2.3. Основні принципи військово-патріотичного виховання.*

*1.2.4. Форми та методи військово-патріотичного виховання.*

**Тема 1.3. Організація дитячо-юнацької військово-спортивної патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)(практичне, 2 години)**

#### **План практичного заняття**

*1.3.1. Мета та завдання гри. Її організатори.*

*1.3.2. Особливості Всеукраїнської гри «Сокіл» («Джура»). Основні блоки заходів.*

*1.3.3. Організація гри на рівні школи.*

*1.3.4. Опис видів змагань. Символіка та атрибутика гри.*

**Модуль 2. Основи медичних знань і допомоги. Домедична допомога в умовах бойових дій. Тактична медицина.**

*Час за робочою навчальною програмою – 6 годин*

**Тема 2.1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій. «Червона зона».** (лекція, 2 години)

**План лекційного заняття**

2.1.1. Причини створення тактичної медицини. Загальне поняття тактичної медицини.

2.1.2. Алгоритм надання пораненому першої медичної допомоги.

2.1.3. Наповнення індивідуальної аптечки ІФАК.

2.1.4. Порядок повного огляду пораненого.

**Тема 2.2. Кровотечі і рани, їхня характеристика.** (лекція, 2 години)

**План лекційного заняття**

2.2.1. Класифікація кровотеч. Клінічні прояви кровотеч.

2.2.2. Види тимчасових зупинок кровотеч.

2.2.3. Основні ознаки рани.

2.2.4. Класифікація ран.

**Тема 2.3. Помилки при наданні першої невідкладної домедичної допомоги.** (практичне, 2 години).

**План практичного заняття**

2.3.1. Перелік найпоширеніших помилок, які допускаються при першій медичній допомозі.

2.3.2. Як вести себе у люті морози, яких помилок слід уникнути.

2.3.3. Чого не можна робити свідкам ДТП.

2.3.4. Як уникнути помилок при нападі епілепсії?

**Модуль 3. Збройні Сили України на захисті Вітчизни.**

*Час за робочою навчальною програмою – 8 годин*

**Тема 3.1 Створення Сил Спеціальних Операцій (ССО)**  
(лекція, 2 години)

**План лекційного заняття**

3.1.1. Причини створення ССО. ССО – окремий рід військ ЗСУ.

3.1.2. Озброєння ССО. Символіка та знаки розрізнення.

3.1.3. Як готують бійців ССО у навчальних центрах ССО ЗСУ.

3.1.4. Як працюють ССО, типові завдання.

**Тема 3.2. Сучасна та модернізована зброя Збройних Сил України.** (лекція, 2 години).

### **План лекційного заняття**

- 3.2.1. Автомобільна техніка, нові бронеавтомобілі.
- 3.2.2. Формування «москітного флоту». «Гюрза-М», «Кентавр», «Лань».
- 3.2.3. Нові зразки стрілецької зброї. Термобарична зброя.
- 3.2.4. Ракетна техніка, безпілотники, комплекси активного захисту.

### **Тема 3.3. Міжнародне гуманітарне право (практичне, 2 години)**

#### **План практичного заняття**

- 3.2.1. Історичні аспекти появи Міжнародного гуманітарного права (МГП).
- 3.2.2. Застосування МГП. Особи, що знаходяться під захистом МГП.
- 3.2.3. Заборонені засоби війни.
- 3.2.4. Порушення норм МГП у зоні ООС на Сході України.

### **Тема 3.4. Військове співробітництво України з НАТО: напрями розвитку взаємовідносин. (лекція, 2 години)**

#### **План лекційного заняття**

- 3.4.1. Участь України у миротворчій діяльності ООН.
- 3.4.2. Операції з підтримання миру.
- 3.4.3. Напрями розвитку взаємовідносин з НАТО.
- 3.4.4. Нові програми НАТО для України.

## **Модуль 4. Надзвичайні ситуації воєнного, суспільного, соціально-політичного характеру.**

*Час за робочою навчальною програмою – 6 годин*

### **Тема 4.1. Порядок дій у разі загрози здійснення або здійснення терористичного акту. (лекція, 2 години)**

#### **План лекційного заняття**

- 4.1.1. Історичні прояви тероризму.
- 4.1.2. Форми та напрями сучасного тероризму.
- 4.1.3. Основні тенденції у сучасному тероризмі.
- 4.1.4. Об'єкти терору. Місця терористичних актів.

### **Тема 4.2. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру. Соціальні небезпеки. (лекція, 2 години)**

#### **План лекційного заняття**

- 4.2.1. Соціальні джерела небезпек. Його причини.
- 4.2.2. Класифікація соціальних небезпек.
- 4.2.3. Види соціальних небезпек.
- 4.2.4. Небезпека натовпу. Психологія натовпу.

**Тема 4.3. Якщо раптом війна? Вражаюча дія звичайної зброї. (практичне, 2 години)**

**План практичного заняття**

*4.3.1. Поведінка в екстремальних ситуаціях.*

*4.3.2. Як вижити під час мінометного та артилерійського обстрілу та під час обстрілу із системи «Град»?*

*4.3.3. Екстренна валіза – її необхідність та вміст.*

*4.3.4. Як підготувати дитину до екстрених ситуацій.*

**Вихідне діагностування, презентація добрих практик (практичне, 2 години)**

**Контроль** за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

**Оцінювання** розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.



### III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семинарські
Інтеграційно-мотиваційне заняття	2		2	
<i>Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля</i>			1	
<i>Тема 2. Формування очікувань учасників</i>			1	
<b>Модуль 1. Принципи, методи, засоби та форми патріотичного виховання</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	
<i>Тема 1.1 Стратегія національно-патріотичного виховання</i>		2		
<i>Тема 1.2. Форми та методи військово-патріотичного виховання</i>		2		
<i>Тема 1.3. Організація дитячо-юнацької військово-спортивної патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)</i>			2	
<b>Модуль 2. Основи медичних знань і допомоги. Домедична допомога в умовах бойових дій. Тактична медицина.</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	
<i>Тема 2.1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій. «Червона зона».</i>		2		
<i>Тема 2.2. Кровотечі і рани, їхня характеристика</i>		2		
<i>Тема 2.3. Помилки при наданні першої невідкладної домедичної допомоги.</i>			2	
<b>Модуль 3. Збройні Сили України на захисті Вітчизни.</b>	<b>8</b>	<b>6</b>	<b>2</b>	
<i>Тема 3.1 Створення Сил Спеціальних операцій (ССО)</i>		2		
<i>Тема 3.2. Сучасна та модернізована зброя Збройних Сил України</i>		2		
<i>Тема 3.3. Міжнародне гуманітарне право</i>			2	
<i>Тема 3.4. Військове співробітництво України з НАТО: напрями розвитку взаємовідносин.</i>		2		
<b>Модуль 4. Надзвичайні ситуації воєнного, суспільного, соціально-політичного характеру.</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	

<i>Тема 4.1. Порядок дій у разі загрози здійснення або здійснення терористичного акту.</i>		2		
<i>Тема 4.2. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру. Соціальні небезпеки</i>		2		
<i>Тема 4.3. Якщо раптом війна? Вражаюча дія звичайної зброї.</i>			2	
<b>Вихідне діагностування, презентація добрих практик</b>	<b>2</b>		<b>2</b>	
<b>Всього годин:</b>	<b>30</b>	<b>18</b>	<b>12</b>	